

Briselē, 2019. gada 17. oktobrī
(OR. en)

13217/19

FREMP 148	DATAPROTECT 241
JAI 1075	DIGIT 155
EJUSTICE 130	EDUC 411
DROIPEN 165	EMCO 5
COHOM 118	EMPL 513
ANTIDISCRIM 40	GENDER 45
ASILE 40	JEUN 108
ASIM 119	JUSTCIV 184
COPEN 398	MIGR 173
COSI 209	SOC 677
COTER 137	VISA 219
CT 99	DEVGEN 192
DAPIX 299	SUSTDEV 142

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Datums:	2019. gada 7. oktobris
Saņēmējs:	delegācijas
Iepri. dok. Nr.:	12357/19
Temats:	Padomes secinājumi par Pamattiesību hartu pēc 10 gadiem: pašreizējais stāvoklis un turpmākais darbs

Padome 2019. gada 7. oktobra sanāsmē pieņēma šīs piezīmes pielikumā izklāstīto minēto secinājumu tekstu.

Padomes secinājumi par Pamattiesību hartu pēc 10 gadiem:

pašreizējais stāvoklis un turpmākais darbs

IEVADS

1. Padome atgādina, ka Eiropas Savienība ir savienība, kas – kā noteikts Līguma par Eiropas Savienību 2. pantā – ir balstīta uz kopējām vērtībām un dibināta,, pamatojoties uz cilvēka cieņas, brīvības, demokrātijas, vienlīdzības, tiesiskuma un cilvēktiesību, tostarp minoritāšu tiesību respektēšanu. Kopīgās vērtības, uz kurām balstās mūsu demokrātijas un sabiedrības modeļi, ir Eiropas brīvības, drošības un pārticības pamats. Tiesiskums spēlē izšķirošu lomu visās mūsu demokrātijās, un tas ir būtisks garants tam, ka šīs vērtības ir labi pasargātas. Tas ir pilnībā jārespektē visām dalībvalstīm un Eiropas Savienībai ¹.

¹ Jauna stratēģiskā programma 2019.–2024. gadam, ko Eiropadome pieņēma 2019. gada 20. jūnijā.

2. Padome pauž gandarījumu par 10. gadadienu, kopš ES Pamattiesību harta kļuva par juridiski saistošu ES iestādēm, struktūrām, birojiem un aģentūrām un dalībvalstīm, tām īstenojot ES tiesības. Padome uzsver, ka Hartai ir tāda pati juridiskā vērtība kā Eiropas Savienības līgumiem. Padome atzīst, ka Harta ir viens no mūsdienīgākajiem un visaptverošākajiem juridiski saistošajiem pamattiesību instrumentiem.
3. Padome pozitīvi vērtē Komisijas 2018. gada ziņojumu par Hartas piemērošanu ², kā arī Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras ("Pamattiesību aģentūra") 2019. gada ziņojumu par pamattiesībām ³. Kā redzams Komisijas un Pamattiesību aģentūras ziņojumos, joprojām pastāv problēmas nediskriminēšanas jomā. Tāpēc Padome atkārtoti uzsver savu apņemšanos īstenot pasākumus, lai apkarotu diskrimināciju uz jebkāda pamata, kas uzskaitīts Hartas 21. panta 1. punktā. Padome atzinīgi vērtē jaunās iniciatīvas, kas tika uzsāktas 2018. gadā, lai veicinātu Hartā nostiprinātās tiesības, un uzsver, ka šis darbs ir jāturpina ar stingru apņemšanos veicināt un aizsargāt pamattiesības un nodrošināt, ka Harta tiek pilnībā likta lietā.

² Dok. 10064/19.

³ Dok. 10116/19.

4. Padome uzsver Eiropas Savienības Tiesas judikatūras nozīmi Hartas interpretēšanā un piemērošanā un atzīst valstu tiesu pieaugošo nozīmi Hartas efektivitātes nodrošināšanā.
5. Padome atkārtoti apstiprina savu apņemšanos attiecībā uz ES pievienošanos Eiropas Cilvēktiesību konvencijai, kā noteikts Līguma par Eiropas Savienību 6. panta 2. punktā. Padome atzīst, ka minētās pievienošanās mērķis ir nostiprināt Savienības kopīgās vērtības, palielināt ES tiesību efektivitāti un uzlabot pamattiesību aizsardzības saskaņotību Eiropā.
6. Pamattiesības cilvēku dzīvē var īstenot tikai demokrātiskā sabiedrībā, kuras pamatā ir tiesiskums un kurā tiesu sistēmas neatkarība ir būtisks elements. Tādēļ Padome atzinīgi vērtē prezidentvalsts Somijas 10. un 11. septembrī Helsinkos rīkoto konferenci "Kā nodrošināt mūsu sabiedrību noturību mainīgajos Eiropas apstākļos – demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību mijiedarbība", kurā tika secināts, ka šīs normas un vērtības ir nesaraujami saistītas un savstarpēji papildinošas.
7. Padome atzinīgi vērtē konferences, ko Padomes prezidentvalstis organizē saistībā ar hartu, un ar nepacietību gaida plānoto konferenci "Padarīt ES Pamattiesību hartu par realitāti visiem: 10. gadskārta, kopš Harta kļuvusi juridiski saistoša", kuru 2019. gada 12. novembrī rīkos Komisija, prezidentvalsts Somija un Pamattiesību aģentūra. Konference sniegs lielisku iespēju padomāt par to, kā veicināt Hartas izmantošanu un izpratni par to starp visiem Hartas izpildes ķēdē iesaistītajiem dalībniekiem, lai tā varētu efektīvi darboties cilvēku dzīvē.

8. Padome atgādina savus 2019. gada 9. aprīlī pieņemtos secinājumus "Virzībā uz arvien ilgtspējīgāku Savienību līdz 2030. gadam"⁴. Padome uzsver, ka pamattiesību īstenošana, tostarp Hartā noteikto pamattiesību ievērošanas nodrošināšana, ir priekšnoteikums, lai sasniegtu ilgtspējīgas attīstības mērķus un izpildītu apņemšanos neatstāt novārtā nevienu.

PAMATTIESĪBU HARTAS PIEMĒROŠANA: PAŠREIZĒJAIS STĀVOKLIS UN TURPMĀKAIS DARBS

9. Padome aicina turpmāk minētās ieinteresētās personas savu attiecīgo kompetenču robežās sniegt ieguldījumu ES Pamattiesību hartas īstenošanā un nodrošināt, ka šim mērķim ir pieejami pietiekami cilvēkresursi un finanšu resursi.

⁴ Eiropas Savienības Padomes 2019. gada 9. aprīļa secinājumi "Virzībā uz arvien ilgtspējīgāku Savienību līdz 2030. gadam" (8286/19).

Padome un dalībvalstis

10. Padome atkārtoti apstiprina savu apņemšanos ņemt vērā pamatnostādnes par Hartas piemērošanu, tostarp pamatnostādnes par metodiskiem pasākumiem, kas jāveic, lai pārbaudītu atbilstību pamattiesībām Padomes darba sagatavošanas struktūrās ⁵, un pauž gatavību izpētīt veidus, kā šīs pamatnostādnes efektīvāk izmantot Padomes darba sagatavošanas struktūrās, tostarp ar apmācības palīdzību.
11. Padome atgādina Pamattiesību aģentūras atzinumu 4/2018 ⁶ par problēmām un iespējām Hartas īstenošanā, jo īpaši tajā iekļauto atzinumu Nr. 8, kurā Padomes Pamattiesību, pilsoņu tiesību un personu brīvas pārvietošanās jautājumu darba grupā (*FREMP*) ieteikts iedibināt ikgadēju "apmaiņu saistībā ar Hartu". Padome pieņem zināšanai arī Eiropas Parlamenta rezolūciju ⁷ par Hartas īstenošanu ES iestāžu sistēmā, ko tas pieņēma 2019. gada 12. februārī, un jo īpaši Parlamenta aicinājumu dalībvalstīm regulāri apmainīties ar informāciju un pieredzi par Hartas izmantošanu, piemērošanu un uzraudzību.

⁵ Eiropas Savienības Padomes 2015. gada 20. janvāra pamatnostādnes par metodiskiem pasākumiem, kas jāveic, lai pārbaudītu atbilstību pamattiesībām Padomes sagatavošanas struktūrās (5377/15).

⁶ Pieejams: https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-opinion-04-2018_charter-implementation.pdf

⁷ Eiropas Parlamenta rezolūcija par Eiropas Savienības Pamattiesību hartas īstenošanu ES iestāžu sistēmā, 2019. gada 12. februāris, P8_TA(2019)0079.

12. Padome atzīst, ka ir lietderīgi apmainīties ar labas prakses piemēriem attiecībā uz Hartas īstenošanu valstu līmenī un starp dalībvalstīm, kā arī rīkot tematiskas diskusijas par Hartu. Padome atgādina par viedokļu apmaiņu, kas par šo tematu Somijas prezidentūras laikā notika *FREMP*, un aņemas turpināt šādu dialogu katru gadu.
13. Padome ar bažām norāda uz nesen veiktās Eiropabarometra aptaujas par iedzīvotāju izpratni par Hartu ⁸ rezultātiem, saskaņā ar kuru izpratne par Hartu joprojām ir zema. Tā arī atzīmē, ka Pamattiesību aģentūras 2019. gada pamattiesību ziņojumā norādīts, ka trūkst valstu politikas, ar ko tiktu veicināta izpratne par Hartu un tās īstenošana.
14. Padome aicina dalībvalstis pastiprināt izpratnes veicināšanas un apmācības pasākumus saistībā ar Hartu, tostarp tādus, kas paredzēti politikas veidotājiem, civildienesta ierēdņiem un praktizējošiem juristiem, kā arī valstu cilvēktiesību iestādēm, pilsoniskās sabiedrības organizācijām un citiem cilvēktiesību aizstāvjiem. Padome arī aicina dalībvalstis vērst tiesu iestāžu uzmanību uz Hartu un iesaka apsvērt iespēju izstrādāt un īstenot pamatnostādnes un apmācības programmas par Hartu. Padome uzsver arī, cik svarīgi ir plašai sabiedrībai sniegt pieejamu informāciju par Hartā nostiprinātajām tiesībām, lai tādējādi veicinātu iedzīvotāju līdzdalību Hartas īstenošanā.

⁸ Eiropabarometra speciālaptauja 487b "Izpratne par Eiropas Savienības Pamattiesību hartu", kas 2019. gada martā tika veikta pēc Eiropas Komisijas pieprasījuma.

15. Padome mudina dalībvalstis nodrošināt atbilstību Hartai savos valsts procesuālajos noteikumos par tādu valsts tiesību aktu juridisko pārbaudi un ietekmes novērtējumu, uz kuriem attiecas ES tiesības. Tā atzinīgi vērtē attiecīgos instrumentus, ko nodrošinājusi Komisija un Pamattiesību aģentūra nolūkā palīdzēt dalībvalstīm šajā sakarā, un aicina dalībvalstis pilnībā izmantot šos instrumentus.

Komisija

16. Padome atzinīgi vērtē svarīgo darbu, ko Komisija paveikusi saistībā ar savu stratēģiju Pamattiesību hartas efektīvai īstenošanai Eiropas Savienībā ⁹. Padome aicina Komisiju turpināt centienus nodrošināt atbilstību Pamattiesību hartei visās savās likumdošanas un politikas iniciatīvās un pārbaudīt, vai stratēģija ir jāpārskata.

17. Lai nodrošinātu pamattiesību ievērošanu visās politikas jomās, Padome aicina Komisiju pamattiesību kontekstā turpināt veikt un vēl vairāk veicināt visu attiecīgo tiesību aktu priekšlikumu sistemātiskus ietekmes novērtējumus.

⁹ Eiropas Komisijas 2010. gada 19. oktobra paziņojums "Stratēģija Pamattiesību hartas efektīvai īstenošanai Eiropas Savienībā" (COM(2010) 0573).

18. Padome uzsver, ka Komisijas un dalībvalstu kopīgi pārvaldītais Eiropas e-tiesiskuma portāls ir svarīgs, lai veicinātu izpratni par Hartu un tās piemērošanu un izmantošanu. Tā aicina Komisiju un dalībvalstis turpināt attīstīt e-tiesiskuma portālu, tostarp e-tiesiskuma portālā izveidojot īpašu lapu, kurā dalībvalstis varētu publicēt un atjaunināt savu labo praksi attiecībā uz izpratnes veicināšanu par Hartu un tās izmantošanu.

Pamattiesību aģentūra

19. Padome atzinīgi vērtē Pamattiesību aģentūras būtisko lomu, kas noteikta tās dibināšanas regulā ¹⁰, proti, Aģentūra nodrošina ekspertzināšanas par pamattiesībām, jo īpaši vācot un analizējot datus par stāvokli pamattiesību jomā dalībvalstīs. Padome pauž atzinību par Aģentūras darbu saistībā ar Hartu, jo īpaši uzsverot izpratnes veicināšanu, e-instrumentus un apmācības par Hartu. Padome mudina Pamattiesību aģentūru turpināt izstrādāt instrumentus un apmācības, kas cita starpā paredzētas praktizējošiem juristiem, un atbalstīt dalībvalstis un ES iestādes, struktūras un aģentūras, tām īstenojot Hartu un veicinot pamattiesību ievērošanas kultūru visā Savienībā.

¹⁰ Padomes Regula (EK) Nr. 168/2007 (2007. gada 15. februāris).

20. Padome atkārtoti apliecina gatavību pēc iespējas labāk izmantot Pamattiesību aģentūras ekspertzināšanas un datus, kad tā sagatavo iniciatīvas, kam var būt ietekme uz pamattiesībām. Padome atgādina par iespēju lūgt Aģentūrai sniegt konsultatīvus atzinumus par konkrētiem tās darbības jomā ietilpstošiem tematiskajiem jautājumiem vai par Padomes ieņemtajām nostājām likumdošanas procedūru gaitā. Padome aicina ES iestādes un dalībvalstis apsvērt iespēju biežāk izmantot Aģentūras savāktos datus, kad tās sagatavo ar pamattiesībām saistītas likumdošanas un politikas iniciatīvas.
21. Padome atgādina ārējo novērtētāju un Aģentūras valdes iepriekš paustos ieteikumus par nepieciešamību vēl vairāk palielināt juridisko skaidrību, efektivitāti un Aģentūras darba ietekmi. Šajā sakarā Padome atkārtoti uzsver, ka tā rūpīgi apsvērs jebkādos priekšlikumus par grozījumiem Aģentūras dibināšanas regulā ¹¹, kurus Komisija varētu nolemt iesniegt, tostarp, lai to saskaņotu ar Vienoto pieeju attiecībā uz ES aģentūrām nolūkā panākt labāku pārvaldību un efektivitāti.

¹¹ Padomes Regula (EK) Nr. 168/2007 (2007. gada 15. februāris).

Valsts cilvēktiesību iestādes, vienlīdzības struktūras un citi valsts mehānismi

22. Padome uzsver, ka ir jānodrošina labvēlīga vide neatkarīgām valsts cilvēktiesību iestādēm, vienlīdzības struktūrām un citiem cilvēktiesību mehānismiem. Tām ir būtiska loma pamattiesību aizsardzībā un veicināšanā un Hartas ievērošanas nodrošināšanā. Padome mudina dalībvalstis, kā arī Komisiju, Pamattiesību aģentūru un citas Savienības iestādes, struktūras un aģentūras vēl vairāk uzlabot sadarbību ar šiem mehānismiem un atbalstīt tos attiecīgo mandātu izpildē, tostarp Hartas īstenošanā un veicināšanā.

Pilsoniskā sabiedrība

23. Padome atzīst, ka pilsoniskās sabiedrības organizācijām vietējā, reģionālajā, valsts un ES līmenī ir būtiska loma pamattiesību veicināšanā, tostarp tiesību subjektu starpā sekmējot izpratni par pamattiesībām un atbalstot to centienus izmantot un aizsargāt savas tiesības saskaņā ar starptautiskajiem, ES un valstu tiesību aktiem. Padome atgādina, ka ir svarīgi novērst jebkādas nevajadzīgas, nelikumīgas vai patvaļīgas ierobežojumus pilsoniskās sabiedrības telpā un atturēties no tiem, un atzīst, ka pilsoniskās sabiedrības organizācijām ļoti svarīgs ir pārredzams, pietiekams un viegli pieejams finansējums. Padome sagaida, ka tiks turpināts likumdošanas darbs pie jaunā Tiesiskuma, tiesību un vērtību fonda.